

meget nidkjær for Skolevæsenet, men han var aldeles ikke fortrolig med Landsbyskolelærernes Raar, nemlig Cancelliraad Hempel. Af ham blev det fremsat, men dog blot som en Henstilling, at disse Degnepensioner maatte bortfalde, men fra Referentens Side blev det erklæret, at det var noget, som ikke lod sig gjøre; det var Indtægter, som tilkom de lærde Skoler og vare dem saa fast tilfaste, at de ikke kunde rokkes uden at give Erstatning derfor, og at en saadan ei kunde ventes.

Imidlertid blev denne Henstilling, men ogsaa blot som en Henstilling, vedtagen, dog ikke med nogen stor Pluralitet. Da Sagen kom til Viborg, hvor der i det Hele taget ikke var saamegen Stemning for Forbedringer i Skolelærernes Raar, som i Roeskilde, vistnok fordi at Skolebyrden i den Tid var temmelig trykkende for Jylland, blev den imidlertid optagen af Comiteen, men ogsaa blot som en Henstilling, og som saadan gif det igjennem med ikke stor Pluralitet. Der blev iøvrigt hverken talt for eller imod. Da denne Sag nu skulde finde sin Afgjorelse ved Regjeringen, blev Følgen, at de Forslag, som vare gjorte, i det Hele billigedes i noget større Omfang end det var anbefalet af de jydskke Stænder, men i noget mindre Omfang end det var anbefalet af de roeskildske Stænder, men Regjeringen tilkjendegav derved Stænderne, at denne Henstilling ikke kunde tages tilfølge, deels fordi at de lærde Skolers Fond ikke kunde undvære fornævnte Indtægt, og saameget mindre, som det i Anledning af en ved et andet Forslag fra Stænderne foranlediget Dpretelse af en Realskule i Aarhus var blevet besværet med nye Afgifter; og at det iøvrigt ikke kunde seile, at der i de Bestemmelser, der angaae Skolelærernes Løn paa de enkelte Stæder, var taget Hensyn til den Byrde, der hvilede paa Degneindtægterne, hvori de skulde søge deres Løn. Herimod blev der ikke gjort den allermindste Erindring fra Stændernes Side under Forhandlingerne angaaende et Udkast til en Anordning om Forbedring i Skolelærernes Raar, som siden udkom under 22de Mai 1839. Der indkom heller ikke nogen Petition, som gif ud paa at faae gjort nogen

Forandring deri, og det synes saaledes, at der maatte være den allerførste Sikkerhed for, at det virkelig forholder sig saaledes, at de have faaet Godtgjorelse for hiin Pension. Det er vel sandt, at det er Degnene eller Skolelærerne, som udrede disse Degnepensioner. Den kan ikke udredes af Andre, fordi de have faaet Degneindtægterne, og det er paa dem, den hviler; men, uagtet de betale den, have de ikke tabt Noget derved, siden de have faaet Godtgjorelse derfor. Det lader imidlertid til af det, som fremkom under Sagen, at man idetmindste ikke var paa det Klære med, om det forholder sig saaledes. Neppe har heller alle Skoleplanerne udtrykkeligt ytret sig om det; men de have vel ofte blot i Almindelighed anført Degneindtægterne med et vist Beløb, uden at omtale Beregningen; men jeg kan dog ikke tvivle om, at de paa Degneindtægterne hvilende Byrder da først ere blevne afdragne. Ialtfald er det aabenbart, at den burde have været gjort, og hvis, der maatte være Stæder, hvor det ikke var skeet, saa har det idetmindste aldrig faaet Medhold af Cancelliet. Den Resolution, som blev givet i den iagl. Kundgjorelse ved Stændernes Nabning 1838, er jo naturligvis grundet i den Overbeviisning, at Sagen saaledes forholdt sig, jeg kan virkelig ikke erindre mig personlig at have gjenne læst de enkelte Skoleplaner i denne Henseende, men da Sagerne passerede igjennem Skoledepartementet, og da der ikke fra Chefen for Skoledepartementet, der naturligvis gjenne gik Sagen, som var under Circulation, var skeet mindste Indsigelse derimod, saa maa jeg ansee det saameget mere afgjort, at det virkelig var Tingenes factiske Stilling. Det kan ellers være, at det rette Forhold i den senere Tid er blevet noget fordunklet derved, at en Deel af Degneindtægterne, nemlig Offer og Accidenter, somforhen skulde affortes dem i den reglementerede Løn, er bleven overladt til Skolelærerne uden Bederlag. Efter Placat 22de Mai 1839 er Cancelliet blevet bemyndiget til at tillægge Skolelærerne, efter Sagens Undersøgelse paa ethvert Sted, Offer og Accidenter, uden at lide den Afgang, som de ellers skulde have lidt i deres reglementerede Løn. Hvor dette er skeet, er det vel muligt, at man har taget netop den Sum,